

Kesyon 1

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa sa a ta fè pifò dosye Lejislati a ak Biwo Gouvènè a genyen yo vin dosye piblik anba Lwa sou Dosye Piblik Massachusetts la. Pwopozisyon lwa sa a ta egzante dokiman ki gen rapò avèk elaborasyon politik piblik ak kominikasyon ant lejislasyon yo ak konstitiyan yo, si kominikasyon sa yo lye yon mannyè rezonab avèk demann yon konstitiyan pou asistans pou jwenn avantaj oswa sèvis gouvènman an bay yo oswa pou entèraji avèk yon ajans gouvènman. **YON VÒT WI** ta fè pifò dosye Lejislati a ak Biwo Gouvènè a genyen yo vin dosye piblik anba Lwa sou Dosye Piblik Massachusetts la.

YON VÒT NON pap fè okenn chanjman nan Lwa sou Dosye Piblik Massachusetts la.

KESYON 2

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa t ap presize ke anplwaye Komite pou Sèvis Konsèy Piblik la ("CPCS") gen otorizasyon pou angaje nan negosyasyon kolektif avèk anplwayè yo. Sa tap egzije tou pou CPCS, apre egzekisyon yon akò negosyasyon kolektif, pou mande Gouvènè a pou apwopriasyon ki nesesè pou finanse akò sa a.

YON VÒT WI t ap presize ke anplwaye Komite pou Sèvis Konsèy Piblik yo ka fòme yon inyon pou negosye kolektivman avèk anplwayè yo a.

YON VÒT NON pap fè okenn chanjman nan lwa k ap gouvènè relasyon travay pou anplwaye Komite pou Sèvis Konsèy Piblik yo.

KESYON 3

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa sa a ta elimine primè ki fèt andedan pati politik yo nan nivo leta yo epi nan plas sa li t ap etabli yon sistèm kote tap genyen yon grenn primè tout pati kote tout kandida yo, kèlkeswa afilyasyon pati yo a, tap nan lis yon sèl bilten, epi votè yo t ap kapab vote pou nenpòt kandida ki nan bilten an. De (2) kandida ki gen plis vòt yo nan primè a ta prale nan dezyèm tou a (eleksyon jeneral la).

Pwopozisyon lwa sa a ta egzije kandida pou pòs gouvènè ak lyetnan gouvènè fè kanpay ansanm epi pou non yo parèt ansanm sou menm liy nan bilten vòt la nan eleksyon primè a.

Pwopozisyon lwa sa a t ap bay nenpòt gwoup estati pati politik si kandida li yo ki te prezante pou yon pòs nan tout leta a te jwenn 3% nan tout bilten vòt yo te depoze nan eleksyon primè leta a.

YON VÒT WI t ap elimine eleksyon primè pati separe ki fèt pou chak pati politik yo pou eleksyon leta yo epi egziye yon sèl primè kote tout kandida yo parèt sou yon sèl bilten, elektè yo tap kapab vote pou nenpòt kandida, epi de (2) kandida ki devan yo ta prale nan eleksyon jeneral la. **YON VÒT NON** pap fè okenn chanjman nan lwa k ap gouvène eleksyon primè yo.

KESYON 4

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa sa a t ap pèmèt endividi elijib yo enskri pou vote oswa aktyalize adrès enstriksyon yo kòm elektè nan Jou Eleksyon an.

Yon endividi ki elijib pou vote t ap kapab enskri pou vote nan Jou Eleksyon an pandan li prale nan biwo vòt ki nan zòn kote l rete a pandan lè vòt yo, prezante yon prèv rezidans, epi siyen yon sèman alekri. Prèv rezidans lan ta kapab yon foto idantifikasyon valid, oswa dokiman ki montre non endividi an ak adrès kote l ap viv la, tankou yon bòdwo sèvis piblik ki pa ekspire, atestasyon bankè, chèk gouvènman, kontra rezidansyèl, yon bòdwo telefòn selilè, yon chèk salè, yon sètifika peman lekòl oswa yon lòt dokiman ki soti nan yon inivèsite/lekòl siperyè, oubyen nenpòt lòt dokiman ofisyèl oswa lèt gouvènman an. Sèman alekri a pral mande pou endividi an sètifye li se yon sitwayen Etazini, li gen omwen 18 an, lalwa pa entèdi l vote, epi li pa t vote e li p ap vote nan menm eleksyon sa a yon lòt kote. Sèman an pral egziye pou endividi an rekonèt tou ke bay manti oswa bay fo enfòmasyon se yon krim grav lalwa pini avèk yon prizon ki pa depase 5 an, oswa yon amand ki pa depase \$10 000, oswa tou de (2) ansanm.

Si yon endividi pa t prezante prèv rezidans li, y ap pèmèt li vote sou yon bilten pwovizwa. Vòt sa a ap konte sèlman si moun lan tounen vin bay enfòmasyon yo mande a anvan biwo vòt yo fèmen si se pou yon eleksyon minisipal; nan yon delè de (2) jou apre yon eleksyon primè leta; oswa nan yon delè sis (6) jou apre yon eleksyon jeneral leta a.

Endividi ki enskri pou vote nan Jou Eleksyon an tap enskri pou vote nan eleksyon apre yo ansanm ak nan eleksyon k ap fèt nan jou sa.

Endividi ki deja enskri pou vote pa tap anmezi chanje afilyasyon pati politik yo nan Jou Eleksyon an.

Pwopozisyon lwa a ta an vigè 1ye Janvyè 2028.

YON VÒT WI t ap pèmèt endividi elijib yo enskri pou vote oswa aktyalize adrès enstriksyon yo kòm elektè nan Jou Eleksyon an.

YON VÒT NON pap fè okenn chanjman nan lwa k ap gouvène enskripsyon elektè yo.

KESYON 5

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa a ta chanje limit sou kantite revni eta a kapab kolekte nan yon ane patikilye. Pwopozisyon sa a ta limite revni eta a nan yon ane patikilye nan nivo kantite revni nèt eta a te fè nan ane anvan an, kote y ap ajoute yon pousantaj ki egal ak mwayèn kwasans salè nan eta Massachusetts pandan twa (3) dènye ane ki pi resan yo. Si revni eta a kolekte nan yon ane patikilye depase limit la, yo tap ranbouse montan eksè a bay kontribyab yo nan ane apre a. Pwopozisyon lwa a t ap enkli tout revni ki soti nan taks anplis sou revni ki depase \$1 milyon lè y ap kalkile limit revni an epi lè y ap detèmine si revni eta a depase limit sa a.

Tout dispozisyon pwopozisyon lwa a ta an vigè apati 1ye Jiyè 2027.

Pwopozisyon lwa a deklare ke, si yo ta jwenn nenpòt nan pati l yo pa valid, lòt pati yo ap toujou rete an vigè.

YON VÒT WI t ap chanje limit sou koleksyon revni eta a, kote li t ap mete l ansanm avèk koleksyon ane anvan yo plis mwayèn kwasans salè, epi li t ap prevwa yon ranbousman pou tout revni ki depase limit sa a.

YON VÒT NON pap fè okenn chanjman nan lwa ki gen rapò avèk koleksyon revni eta a.

KESYON 6

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa sa a t ap tabli yon Fon Lanati pou Tout Moun (Nature for All Fund) kote, si Palman an apwouve finansman an, fon sa a t ap resevwa 50% nan taks eta a kolekte sou lavant ak itilizasyon ekipman spòtif, machin lwazi, ak teren gòlf pou premye ane fonksyònman l. Apre 1ye jiyè 2028, Fon Lanati pou Tout Moun lan t ap kòmanse resevwa, si Palman an apwouve finansman an, 100% nan taks eta a kolekte sou lavant ak itilizasyon ekipman spòtif, machin lwazi, ak teren gòlf. Revni taks sou lavant Fon Lanati pou Tout Moun lan t ap resevwa a pa t ap enkli revni taks sou lavant yo transfere bay Fon Kontribisyon Leta ak Lokal pou Otorite Transpò Bay Massachusetts ak Fon Fidisyè pou Modènizasyon ak Rekonstriksyon Lekòl la. Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt Biwo Ekzekitif Leta pou Afè Enèji ak Anviwònman an depanse lajan ki nan Fon Lanati pou Tout Moun lan pou konsèvasyon resous natirèl yo.

Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt Fon Lanati pou Tout Moun lan resevwa don ki soti nan sektè piblik ak sektè prive. Pwopozisyon lwa a t ap anpeche kontwolè finans eta a transfere lajan ki anplis ki rete nan Fon Lanati pou Tout Moun lan nan fen ane fiskal la. Li t ap pèmèt ajans eta yo, minisipalite yo, òganizasyon charitab piblik ki enplike nan konsèvasyon resous natirèl yo, gouvènman triba, ak lòt antite piblik rejyonal yo resevwa lajan ki soti nan Fon Lanati pou Tout Moun lan tou.

Konsèvasyon resous natirèl yo t ap enkli konsèvasyon oswa restorasyon tè pou pwoteje dlo potab, kouran dlo, rivyè, lak, kòt, fèm, forè, koneksyon ant espas ouvè yo, ansanm ak tè ak resous natirèl ki gen yon enpòtans kiltirèl pou pèp endijèn yo. Konsèvasyon resous natirèl yo t ap enkli tou, kreyasyon, amelyorasyon, ak jesyon pak, santye, espas vèt, oswa aksè pou aktivite lwazi deyò yo.

Pwopozisyon lwa a t ap tabli yon Konsèy Lanati pou Tout Moun ki gen 15 manm ladan l, kote gen senk (5) ofisyèl leta ak dis (10) manm piblik la gouvènè a ap nonmen. Pwopozisyon lwa a t ap egziye pou dis (10) manm piblik la gen ladan yo reprezantan kominote ki defavorize yo ak pèp endijèn yo, epi omwen yon moun ki gen ekspètiz oswa eksperyans nan konsèvasyon resous natirèl. Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt Biwo Ekzekitif Leta pou Afè Enèji ak Anviwònman an depanse lajan ki nan Fon Lanati pou Tout Moun lan anplwaye pèsònèl pou jere fon an. Pwopozisyon lwa a t ap mande tou pou Konsèy Lanati pou Tout Moun lan tabli règ sou jan yo dwe depanse lajan ki nan Fon Lanati pou Tout Moun lan, ladan yo gen règ ki gen rapò ak aliyman ak prensip jistis anviwònman an, aksè ak restorasyon tè ak resous natirèl ki gen enpòtans kiltirèl pou pèp endijèn yo, pwomosyon devlopman lojman abòdab, ak lòt kesyon ki gen rapò ak depans ansanm ak distribisyon bon.

Pwopozisyon lwa a t ap mande pou Biwo Ekzekitif Leta pou Afè Enèji ak Anviwònman soumèt yon rapò anyèl bay plizyè komite leta konsènan lajan yo depanse pou achte oswa amelyore tè nan vil ak komin ki gen popilasyon ki konsène pa jistis anviwònman an.

Pwopozisyon lwa a ta an vigè 1ye Janvyè 2027.

YON VÒT WI t ap kreye yon fon ki ta ka sèvi pou konsèvasyon resous natirèl yo e ki t ap resevwa yon pati nan taks leta kolekte sou lavant ak itilizasyon ekipman spòtif ak machin lwazi, ansanm ak itilizasyon teren gòlf.

YON VÒT NON pa t ap kreye fon konsèvasyon resous natirèl sa a epi li pa t ap chanje jan yo depanse taks sou lavant ak itilizasyon yo.

KESYON 7

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt yo konstwi kay pou yon sèl fanmi nan yon zòn ki rezève pou rezidans sèlman, toutotan teren kote yo pral bati l la mezire omwen 5 000 pye kare, li gen omwen 50 pye liy tè ki bay sou ri, wout, oswa chemen piblik ki anfas li a, epi li gen aksè ak sèvis dlo ak egou piblik yo.

Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt vil ak komin yo kontwole oswa reglemante yon fason rezonab sèten aspè nan kay pou yon sèl fanmi sa yo, tankou wotè yo, distans yo ak lòt batiman ki toupre yo, espas ouvè yo, egzijans pou pakin, ak si yo gen dwa louwe yo pou yon kout peryòd. Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt Biwo Ekzekitif Leta pou Lojman ak Kominote Vivab yo pibliye gid oswa règleman tou pou administre pwopozisyon lwa sa a.

YON VÒT WI t ap pèmèt yo konstwi kay pou yon sèl fanmi sou teren ki mezire 5 000 pye kare oswa plis nan zòn rezidansyèl yo, anba kondisyon pou yo respekte reglemantasyon lokal rezonab sou sèten aspè nan kay sa yo.

YON VÒT NON pa t ap pote okenn chanjman nan lwa a anrapò ak konstriksyon kay pou yon sèl fanmi.

KESYON 8

PWOPOZISYON LWA PA MWAYEN INISYATIV PETISYON

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, yon lwa ki pa t gen okenn vòt Sena a oswa Chanm Depite yo anvan 6 Me 2026 la?

REZIME

Pwopozisyon lwa a t ap chanje kalite ak kantite mariwana yon moun ka genyen nan posesyon l legalman nan eta Massachusetts, kote li t ap aboli lwa ki legalize, reglemante, epi takse lavant an detay mariwana pou granmoun itilize pou lwazi nan Massachusetts.

Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt moun ki gen 21 an oswa plis tou pou yo gen nan posesyon yo 1 ons mariwana oswa mwens (ki pa dwe gen plis pase 5 gram sou fòm konsantre), epi pou yo fè kado oswa transfere bay yon lòt moun ki gen 21 an oswa plis 1 ons mariwana oswa mwens (ki pa dwe gen plis pase 5 gram sou fòm konsantre). Pwopozisyon lwa a t ap enpoze yon amann \$100 epi kenbe mariwana a tou pou nenpòt moun ki gen nan posesyon l yon kantite mariwana ki peze ant 1 a 2 ons.

Pou moun ki gen 21 an oswa mwens, lwa yo pwopoze a t ap fè posesyon 2 ons mariwana oswa mwens tounen yon enfraksyon sivil kote y ap gen pou peye yon amann \$100, y ap kenbe mariwana a, y ap gen pou yo swiv yon pwogram sansibilizasyon sou dwòg ak fè sèvis kominotè, epi y ap avèti paran yo oswa titè legal yo sou enfraksyon sa a ak penalite yo.

Pwopozisyon lwa a t ap pèmèt biznis mariwana pou lwazi pou granmoun ki gen lisans kounye a fè aplikasyon nan yon delè ki pi kout pou yo tounen yon dispansè mariwana medikal ki gen lisans, epi pou yo vann rès envantè mariwana pou lwazi pou granmoun yo bay dispansè mariwana medikal yo. Pwopozisyon lwa a t ap mentni Komisyon pou Kontwòl Kanabis la men li t ap modifye otorite l pou l ta reglemante sèlman mache mariwana medikal la.

Pwopozisyon lwa a deklare ke, si yo ta jwenn nenpòt nan pati l yo pa valid, lòt pati yo ap toujou rete an vigè.

Pwopozisyon lwa a ta an vigè 1ye Janvyè 2028.

YON VÒT WI t ap entèdi legalizasyon, reglemantasyon, ak taksasyon sou lavant an detay mariwana pou granmoun itilize pou lwazi, epi li t ap chanje penalite yo pou moun ki gen mariwana nan posesyon yo.

YON VÒT NON pa t ap pote okenn chanjman nan lwa a anrapò ak mariwana a.

KESYON 9

REFERANDÒM SOU YON LWA KI EGZISTE DEJA

Èske ou apwouve yon lwa ki rezime anba a, ke Chanm Reprezantan yo te apwouve nan dat 18 jiyè 2024 avèk yon vòt 124 pou ak 33 kont, epi ke Sena a te apwouve nan dat 18 jiyè 2024 avèk yon vòt 35 pou ak 5 kont?

REZIME

Lwa sa a pote plizyè chanjman nan lwa eta Massachusetts yo ki reglemante zam a fe.

Lwa a ajoute administratè lekòl yo ak founisè swen sante ki gen lisans yo kòm pati ki otorize pou mande yon tribinal pibliye yon Òdonans Pwoteksyon Kont Risk Ekstrèm – sa ki mande pou yon moun remèt oswa abandone lisans zam, pèmi, ak zam a fe li yo – si moun sa a reprezante yon danje serye pou tèt li oswa pou lòt moun. Lwa a prevwa tou ke, lè yon tribinal ap pibliye yon Òdonans pou Anpeche Asèlman, li ka òdone tou pou moun nan remèt lisans zam, pèmi, ak zam a fe li yo.

Lwa a enpoze penalite pou moun ki gen nan posesyon yo, ki kreye, epi ki transfere zam a fe ki pa ka trake yo rele "zam fantom", epi li mande pou tout zam a fe gen nimewo seri sou yo, eksepte zam antik ak zam ki ansyen, ansanm avèk kòkolo ak bwat kiltas ki pa fini men ki ka tounen yon pwodwi fini fasilman. Lwa a enkli zam moun fè lakay yo, tankou zam yo enprime an twa dimansyon (3D-printed guns), nan dispozisyon ki reglemante zam a fe ki pa ka trake yo rele "zam fantom".

Lwa a chanje egzijans pou jwenn lisans zam a fe yo pou yo vin konsa: (1) pèmèt otorite lokal ki bay lisans yo mande leta enfòmasyon sou lisans ak pèmi yon moun te genyen anvan sa, ansanm ak aksè nan demann pou entènman fòse pou sante mantal yon tribinal te rejte anplis de entènman fòse ki te fèt deja, nan kad analiz y ap fè sou aplikasyon pou lisans pou pote zam a fe, kat idantifikasyon zam a fe, ak lisans pou vann zam a fe; (2) egzije pou yon moun gen omwen 21 an pou l ka posede fizi oswa fizi lachas semi-otomatik; (3) ajoute posiblite pou yon prizon ki ka ale jiska sis mwa pou yon moun ki fè yon dezyèm enfraksyon paske li pa t rapòte pèt oswa vòl yon zam a fe; epi (4) pèmèt jenn ki gen ant 12 jiska 15 an fè demann pou yon pèmi pou esprey defans pèsònèl si yo gen pèmisyon paran yo, epi jenn ki gen ant 15 jiska 18 an ka fè demann lan pou kont yo san yo pa bezwen pèmisyon.

Lwa a pèmèt otorite lokal ki bay lisans zam a fe yo transfere responsablite pou enspekte machann zam yo bay Lapolis Leta. Lwa a egzije pou otorite lokal ki bay lisans yo swiv yon fòmasyon nan tout leta a konsènan enspeksyon sa yo. Li egzije pou machann zam yo konfiske lisans ki ekspire oswa sa yo sispann yo, epi rapòte yo bay leta ansanm ak otorite lokal ki bay lisans yo.

Lwa a chanje definisyon "mitrayèz" pou l enkli kwas-akseleratè, manivèl-detant, Glock switch yo, ak pyès konvèsyon otomatik pami aparèy kote posesyon ak itilizasyon yo ap tonbe anba sanksyon ak penalite. Li elaji definisyon "silansye" a pou l enkli pyès yo itilize pou konstwi yon silansye tou.

Lwa a klarifye kijan pou yo detèmine si yon zam a fe se yon zam ki nan kategori zam jandam epi nan ki kondisyon yon moun ka kontinye gen nan posesyon l zam sa yo ak aparèy chajman gwo kapasite li te deja genyen anvan sa.

Lwa a mande pou Konsèy Konsiltatif pou Kontwòl Zam a Fe leta a ak Sekretè Sekirite Piblik ak Pwoteksyon leta a revize epi mete ajou lis zam a fe yo entèdi ki nan kategori zam jandam yo, lis zam a fe yo apwouve yo, ak lis zam a fe yo apwouve pou moun fè tir entansif.

Lwa a klarifye egzijans ki gen rapò ak fason pou moun pote ak transpòte zam a fe nan machin ak nan moto kat wou (ATV). Li entèdi pou moun pote zam a fe nan batiman gouvènman an, nan espas kote moun ap vote (biwo vòt), ak nan lekòl yo, eksepte nan kèk ka byen presi.

Lwa a elaji egzijans pou rasanble done ak fè rapò voye bay leta epi resevwa nan men leta tou, epi li kreye yon pano ki aksesib pou piblik la ki gen done jeneral sou zam a fe kote yo retire non moun yo, ansanm ak yon komisyon pou etidye done sa yo.

Lwa a mande pou Lapolis Leta bay moun k ap fè nouvo demann pou lisans pote zam oswa pou kat idantifikasyon zam a fe yo yon fòmasyon ak yon tès.

Lwa a etabli de (2) komisyon palmanchè espesyal – yonn pou egzamine finansman pou sèvis prevansyon vyolans yo, epi yon lòt pou etidye nouvo teknoloji k ap parèt nan kesyon zam a fe.

Lwa a idantifye kòm krim, dechajman yon zam a fe ak atak sou yon batiman ki gen moun ladan.

YON VÒT WI t ap kenbe lwa a an vigè, sa ki ogmante reglemantasyon sou zam a fe yo, ansanm avèk zam fantom, mitrayèz, ak zam ki nan kategori zam jandam yo.

YON VÒT NON t ap aboli lwa sa a.